

WIE
KAN **ETEN...**

KAN DISCIPELEN
MAKEN

INHOUD

Mozes, de Boeddha, Mohammed, een sikh, een postmodern persoon—en Jezus	1
1. Een alternatieve benadering— <i>Hun eten eten!</i>	12
2. Het gaat om anderen—niet om ons!	18
3. Open je ogen. Velen zijn op zoek.. . . .	25
4. Sjouw niet met je eigen spul: geniet van hun gastvrijheid.. . . .	32
5. <i>Vredelievende mensen</i> vinden.. . . .	39
6. Stap 1: Eet hun eten, luister naar hun verhaal.	47
7. Stap 2: Genees hen. Je weet hoe dat gaat.. . . .	53
8. Stap 3: Zeg hun, God is nu dichtbij jou.. . . .	60
9. De zegen van een bijbelgerichte gemeenschap	68
Hoe zou de kerk eruit kunnen zien voor de mensen met wie we eten?	79
Appendix: De godsdiensten van anderen begrijpen.	89
Dankbetuigingen	104

Opgedragen

aan allen die Jezus willen delen

MOZES, DE BOEDDDHA, MOHAMMED, EEN SIKH, EEN POSTMODERN PERSOON—EN JEZUS¹

Wat voor gevolgen heeft het dat je een christen bent in een multi- en niet-religieuze samenleving? Hoe gaan we om met vrienden, buren en collega's? Hoe zouden we het geloof kunnen delen op een manier die rekening houdt met culturele gebruiken en geen scheuringen veroorzaakt in gezinnen en gemeenschappen? Of moeten we gewoon iedereen respecteren, afstand bewaren en ons geloof voor onszelf beleven? Maar dan, wat betekent het een *stille getuige* te zijn—en zou dat zelfs negatief kunnen werken?

Er zijn heel wat vragen als het gaat over het doorgeven van het christelijke geloof in onze complexe wereld die niet meer christelijk is. Dit boek wil evangelisatie van zijn mystiek ontdoen en weer teruggeven aan de gelovige. Dit is niet het laatst of het

1. De titel van dit hoofdstuk is afgeleid van Brian D McLaren, *Why Did Jesus, Moses, the Buddha, and Mohammed Cross the Road? Christian Identity in a Multi-Faith World*, Jericho Books, 2012.

beste wat er ooit over te zeggen valt, maar ik stel een eenvoudige reproduceerbare benadering voor.

We zullen kijken naar de manier waarop Jezus omging met zijn multireligieuze context. In het bijzonder staan we stil bij zijn onderricht in Lucas 10:1-24. Hij betrok Joden, Samaritanen, Romeinse heidenen, boeren, vissers, stedelingen, religieuze leiders, soldaten, handelaren en anderen bij geloofsgesprekken. Zijn compassie, inzichten, gezag en aanpak deed mensen versteld staan.

Zijn benadering was niet agressief

Vele christenen zijn het erover eens dat een agressieve en aanvallende manier van getuigen en evangeliseren niet hoort. Het past niet bij het beeld dat we hebben van Jezus of het karakter van God. Kun je je voorstellen dat hij zijn tegenstanders uitscheldt, erop uit is om elk debat te winnen of dat hij zijn gehoor overspoelt met een stortvloed aan leerstellige bewijzen? Bovendien is proberen te bewijzen dat jouw *waarheid* absoluut is, zo van de *vorige eeuw*! Niet veel mensen zullen luisteren.

Onze samenleving heeft een vage herinnering aan de Verlichting van de 18e en 19e eeuw, die na de Middeleeuwen kwam. Maar ze is zich scherp bewust van het nieuwe *verlichte* tijdvak van een postchristelijke 21e-eeuwse aanvaarding van verscheidenheid, pluraliteit, vele religies naast elkaar of geen religie. Dit volgde op de tientallen donkere jaren van de 20e eeuw, waarin kerkelijke instituten kindermisbruik, intolerantie en onderdrukking toelieten.

Christenen staan op hun achterste benen als het gaat over normen en waarden. Maar volgens velen is het christendom bankroet—een mislukte godsdienst uit voorgaande minder

verlichte eeuwen (tenminste volgens de meerderheid van de media).

Ik ben blij dat het uitschelden en koeioneren van hen die andere religies en kerkgenootschappen aanhangen totaal onaanvaardbaar en op veel plaatsen strafbaar zijn geworden. Er zijn afgrijselijke dingen gezegd in de naam van evangelisatie en er is verschrikkelijk gedrag vertoond. Sommige christenen en kerkgenootschappen nemen nog steeds een agressieve houding aan richting moslims, anderen en elkaar.

Natuurlijk verandert de wetgeving geen harten, noch stelt ze degenen gerust die hun geloof van het hoofdpodium van de samenleving zien wegglijden. Ze kan de frustratie niet wegnemen dat er nog amper aandacht wordt geschonken aan christelijke waarden, of de ergernis van sommigen dat *andere* mensen, culturen en religies naar *onze* landen zijn gekomen—maar het stelt wel enige grenzen aan asociaal, agressief gedrag. En het lijkt me dat Jezus het daarmee eens zou zijn!

Een kleurloze acceptatie was niet zijn manier

Jezus accepteerde de status quo niet, maar sprak zich uit tegen onrecht, onderdrukking en discriminatie. Hij gaf ook niet aan dat de multireligieuze systemen van zijn tijd (Grieks-Romeins heidens of joods) allemaal in dezelfde richting gingen—allemaal onderdeel van die ene beweging. In plaats daarvan predikte hij een ander soort koninkrijk. Hij zei: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld' (Johannes 18:36).

Vanwege hun beschamend verleden bevinden christenen in ons postchristelijke multi- en niet-religieuze tijdvak zich in een hachelijke positie. Er wordt ons verteld: *Jullie hebben je tijd gehad—christenen hebben het lang genoeg voor het zeggen*

gehad! De meerderheid kiest nu voor een nieuwe, verlichte weg voorwaarts, met gelijke rechten voor iedereen in onze multiculturele maatschappij—gelijke rechten voor mannen en vrouwen, huwelijkspartners, evenals gelijke rechten op onderwijs, werk en beloning. En ook, met het recht op leven, het recht te mogen aborteren en het recht om waardig te mogen sterven.

Natuurlijk zijn volgelingen van Jezus het met een aantal van deze zaken eens. Sommigen menen dat Jezus een rechtvaardige sociale agenda zou ondersteunen. Maar daarin ligt een dilemma. Hoewel ze aan de ene kant een agressieve en aanvallende benadering niet prettig vinden, weten ze niet zeker hoe ze een meer respectvolle, zorgzame evangelische aanpak zouden moeten toepassen. Want hun kerkgenootschappen keren zich vaak tegen agenda's die juist christelijker lijken. Maar deze worden uitgedragen door ongelovige woordvoerders en verwoord in atheïstische retoriek.

Er is ons verteld dat *conservatieve kerkgenootschappen* groeien, op basis van een boek uit 1972, *Why Conservative Churches Are Growing*.² Maar als we niet zelf Dean Kelly's boek gelezen hadden, wisten we niet dat hij niet conservatief was en dat hij conservatief-agressieve kerken afkeurde als veroordelende en koeionerende instituten. Helaas, door op deze wijze selectief te zijn, zijn hiervoor geen alternatieven gepromoot door volgelingen van Jezus. Misschien omdat deze niet zo gemakkelijk zijn.

Maar ik geloof dat Jezus een alternatief heeft voorgeleefd. Dat was absoluut geen kleurloze acceptatie dat alle religies—inclusief degenen zonder religie—allemaal het zelfde einddoel hebben. Maar ook niet dat we ons moeten verschansen in onze eigen stervende kerken en verwensingen roepen naar degenen

2. Dean Kelley, *Why Conservative Churches Are Growing*, Harper and Row, 1972.

die bij andere kerken, religies, generaties of filosofieën horen. Wat is dat alternatief?

Bij de oversteekplaatsen van de school

Rond schooltijd is het bij ons in een westelijke buitenwijk van Melbourne (Australië) extreem druk. We wonen in een wijkje met zo'n 12 woningen die uitzien op een rustig natuureservaat bij een kreek. Een vredige samenleving op slechts vier minuten loopafstand van het winkelcentrum, sportvelden, wijkcentra, de bibliotheek, 36 cafés en restaurants, zorgappartementen en een hotel. Elke ochtend en avond is het verkeer 30 minuten lang een gekkenhuis, want we hebben vier grote scholen in de directe omgeving, inclusief een internationale islamitische school.

Bij de oversteekplaatsen bij de scholen zien we de kleuren van onze multiculturele, multireligieuze en niet-religieuze buurt—de kleding, de schooltassen en de groeten van moeders (meestal) en kinderen. We zien spontane vriendschappen—kleine moslims, boeddhisten, sikhs, christenen en niet-religieuze jongens en meisjes die elkaars handen vasthouden, lachen, kletsen en elkaar omhelzen.

In *Waarom staken Jezus, Mozes, Boeddha en Mohammed de weg over?* schetst Brian McLaren het beeld dat deze vier tegelijk bij een oversteekplaats aankomen, en vraagt:

Zou Jezus Mozes aan de kant duwen en eisen dat hij als eerste mocht oversteken, ondertussen bewegend dat Mozes' mislukte godsdienst voor altijd was vervangen door die van hem? Zou hij Mohammed schofferen door te beweren dat zijn kruisvaarders Mohammeds jihadisten ten allen tijde zouden verslaan en eisen dat Mohammed na hem overstak en niet naast hem? Zou

Jezus eisen dat Boeddha voor hem neerknielde en onderwerping betoonde vóór hij hem toestond over te steken? Of zou hij met hen samen oversteken en, eenmaal aan de overkant, hen uitnodigen om plaats te nemen aan een vriendschapstafel, zonder een bijzondere status of recht voor zichzelf op te eisen en zou hij misschien zelfs de rol van een dienaar op zich nemen—hun jassen ophangen, iets te eten en drinken halen, ervoor zorgen dat ieder zich welkom, veilig en thuis voelde?³

Wat denk je? Na veilig samen te zijn overgestoken, zou Jezus Mozes, Boeddha en Mohammed met open armen omhelzen, hen zegenen en verwelkomen? McLarens antwoord is 'Ik twijfel er niet aan dat Jezus inderdaad de medemenselijkheid die hij gepredikt heeft in praktijk zou brengen, in plaats van dat hij ons voorbeeld zou volgen van religieuze superioriteit, vijandigheid, angst, isolatie, misinformatie, uitsluiting en demonisering.'⁴

Ben je het daarmee eens? En zou dit de wederzijdse reactie van alle vier zijn? Hoe denkt u dat Mozes, Boeddha of Mohammed—of een sikh of postmoderne—zouden reageren als ze Jezus en elkaar zouden ontmoeten? Zouden ze elkaar respect en vriendschap bieden?⁵

Na schooltijd zien we in het winkelcentrum en de cafés vlak bij ons huis tieners—hindoes, boeddhisten, sikhs, moslims, christenen en mensen zonder geloof—met elkaar omgaan als vrienden.

3. McLaren, op cit. Hoofdstuk 1.

4. *Ibid.* blz. 22.

5. *Ibid.* blz. 25.

Onze vrienden zijn multi- en niet-religieus

Naast ons woont een Indiase familie – mama, papa, twee kinderen en een grootvader die vaak, als hij me zegent, vertelt over zijn toewijding aan de *Schrift*. Ik noem hem *vader*—want hij is oud genoeg om dat te zijn, en ik ben er trots op deze vriendelijke heer en toegewijde sikh als zodanig te begroeten. Het was terwijl ik bij hen op visite was en van de thee genoot—waar altijd kerriesnacks of koek bij horen—dat zij mij aanmoedigden om te schrijven over de verschillende culturen in buurten als de onze. Dit boek is, gedeeltelijk, een reactie op onze gesprekken. Onze levens zijn verrijkt door die van hen.

Iets verderop woont een verrukkelijk stel uit Sri Lanka. Judy en ik worden regelmatig verwelkomt in hun huis om kruidige thee te drinken en te genieten van kerrieschotels—om het maar niet te hebben over hun traditionele *hoppers*. We hebben geholpen bij het inrichten van hun tuin. We hebben gezamenlijk onze trouwen verjaardagen gevierd. We zijn familie. We bidden regelmatig samen. De vrouw is bij Judy als haar man afwezig is. Het zijn boeddhisten.

Aan de andere kant hebben we Albanese moslims als burens. Hoewel geen der gezinnen de moskee bezoekt en ze helemaal Australisch zijn als het gaat om hun kleding en zaken—waarbij sommigen op een geloofsreis zitten—worden hun culturele identiteit en uitgebreide relationele contacten bepaald door de islam. We bezoeken hen vaak, gaan samen naar de lokale cafés. Voor sommigen ben ik hun *predikant*—we zijn vrienden.

Tussen hen in woont een Filipijns gezin en daarachter een gemengd Syrisch-Pools gezin. De blanke Australische manager van het hotel-café, waarin een groepje van ons samenkomt om elke donderdag om 06.45 uur samen te bidden, is een boeddhist. Er zijn boeddhistische, hindoe en sikh tempels.

Hoewel de buurt weinig kerkgebouwen of kerkgemeenten heeft, zijn de katholieke scholen en kerken groot en multicultureel. De nabijgelegen Uniting Church is overwegend Filipijns—met enkele Zuid-Sudanezen. Op nabijgelegen bedrijfsgrond wordt een Ethiopisch-orthodoxe tempel gebouwd. De meeste van de 1.100 scholieren van de adventschool zijn multi- en niet-religieus en de kleine tot middelgrote adventgemeente die samenkomt in het multifunctionele gebouw op de campus heeft een tropisch eilandsmaakje—Samoanen, Tonganen, Cookeilanders en anderen.

Hoe kunnen we het geloof delen in zo'n diverse, niet-religieuze, multireligieuze en postchristelijke omgeving?

Een alternatieve manier van het doorgeven van je geloof—die iedereen kan overnemen!

We hebben het gehad over grofweg twee manieren om Jezus te delen met anders- en ongelovigen. De eerste komt vanuit het zelfbeeld van een *tegenstander* en is meestal agressief. De tweede is meer accepterend—maar heeft, volgens critici, een zwak zelfbeeld dat ertoe neigt het christendom te zien als een *gelijke* tussen anderen. Brian McLaren pleit voor een derde benadering, die hij een vorm van *solidariteit* met andere religies noemt—een vriendelijkere, hoffelijkere kracht die zowel een veelheid van religies als geen religie accepteert.

Ik kom met een alternatief voor alle drie. Het is eenvoudig, reproduceerbaar, gratis—en iedereen kan het.

Deze benadering is respectvol en *ruimhartig*—zoals te zien is op de oversteekplaatsen en in de cafés. Ze ontkent noch verzwakt de identiteit van de ander—in feite versterkt ze de identiteit van Jezus' volgelingen. Ze is geïnteresseerd in de ander, is open en

vriendelijk—betrokken en betreft ook de ander. Ze respecteert de ervaring die wij met Jezus hebben, evenals de beleving van onze vrienden met en zonder religie.

Ze respecteert ook Jezus als schepper en verlosser. Hoewel ik het er mee eens ben dat er in de evangeliën geen aanwijzingen staan dat Jezus is gekomen om een nieuwe godsdienst te vestigen, is hij wel gekomen met een duidelijke boodschap en missie. En deze hoeven we niet te verloochenen in de omgang met onze multi- en niet-religieuze vrienden. Daarbij mogen we twee belangrijke punten niet vergeten:

- Hij is niet gekomen om op de eerste plaats te staan.
- Hij is niet gekomen om anderen te overheersen.

We moeten ons verontschuldigen—maar niet voor Jezus. We moeten ons verontschuldigen voor de agressie en het kolonialisme van onze kerken en godsdienst, en voor de trauma's en het bloedvergieten als gevolg. We moeten de bevlekte geschiedenis erkennen van de godsdienst die rond Jezus is geschapen. Het lijkt mij dat we op moeten staan en luidkeels verkondigen: wij christenen hebben Jezus groot onrecht aangedaan en mensen verblind omtrent wie hij is. We moeten ons bij hem, maar niet voor hem, verontschuldigen.

We moeten onze kerken en kerkgeschiedenis achter ons laten om mensen de kans te bieden Jezus te ontdekken of te herontdekken. We hebben zoveel ruis, rommel en accessoires om Jezus heen geschapen, dat mensen hem niet meer kunnen zien of ervaren. Hij is volkomen bedolven en opgeslokt—zoekgeraakt in onze janboel!

We hebben een andere benadering voor het delen van ons geloof nodig. Eentje die noch agressief aanvallend is, doodleuk compromissen sluit of minzaam dingen overneemt—een benadering die het unieke van Jezus bevestigt, zijn kenmerkende boodschap en

missie en de ervaringen die we met hem hebben. Een manier van delen die niet wordt bezoedeld door trots, superioriteitsgevoelens en buitensluiting—en die ons ook beschermt tegen dergelijk gedrag. Is dit mogelijk?

Het alternatief: Hun eten eten

Ik heb geprobeerd om met een pakkend woord of een gave zin de essentie van deze alternatieve aanpak weer te geven. Je zou het een gespreks- of belevingsgerichte benadering kunnen noemen, en dat is ze ook—maar laten we de eenvoud en kracht van deze benadering niet in woorden verliezen. Ik heb er daarom voor gekozen om deze benadering heel eenvoudig te definiëren als—*hun eten eten*!

TOEPASSING

1. Beschrijf de geloofsbeleving of het leven zonder geloof van 5 vrienden, buren, collega's, medestudenten of familieleden, die geen volgelingen van Jezus zijn –
 -
 -
 -
 -
 -
2. Welke belangrijke geestelijk inzichten heb je door gesprekken met deze vrienden gekregen?

3. Hoe kijken ze volgens jou naar –

- christenen?
- het christendom?
- Jezus Christus?

HOOFDSTUK 1

EEN ALTERNATIEVE BENADERING— HUN ETEN ETEN!

Er is niets dat er op duidt dat Jezus van zijn volgelingen verwachtte dat ze een nieuwe religie zouden stichten. In feite is het tegendeel waar. Ja, hij was gekomen om van mensen discipelen van Gods koninkrijk te maken, hij was er dus duidelijk op uit een beweging van de grond te krijgen. Maar zijn koninkrijk zou radicaal verschillen van de koninkrijken van de wereld. Zijn koninkrijk moest geen afspiegeling worden van de hiërarchische politiek van religies of van het jodendom of Rome—en ook die van vandaag niet.

Dit is een belangrijk onderscheid met enorme gevolgen voor hoe we als volgelingen van Jezus omgaan met onze multi-en niet-religieuze gemeenschappen. Zijn koninkrijk is geen alternatieve Westerse religie die wedijvert met het jodendom, het hindoeïsme, het boeddhisme, het sikhisme, de islam—of zelfs het zonder religie zijn. Hij roept ons juist tot een radicaal leven als discipelen.

Dat was het eerste wat hij deed na zijn doop en verzoeking. Hij riep en *maakte* discipelen—hij heeft ons het voorbeeld,

het onderwijs en de opdracht nagelaten om discipelen te maken van alle relationele stromen of wie tot onze buurten, werkomgevingen, families, vriendenkringen en sociale contacten behoren (Matteüs 28:16-20). Vijf of zes maanden voor zijn terechtstelling rustte hij 72 mensen toe en gaf hun speciale instructies over het maken van discipelen. Let op hoe hij in zijn instructie de nadruk legt op **ervaring** en het belang van *het eten van hun eten*.

*Daarna stelde de Heer tweeënzeventig anderen - aan, die hij twee aan twee voor zich uit zond naar iedere stad en plaats waar hij van plan was heen te gaan. Hij zei tegen hen: 'De oogst is groot, maar arbeiders zijn er weinig; vraag dus de eigenaar van de oogst of hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen. Ga op weg, en bedenk wel: ik zend jullie als lammeren onder de wolven. Neem geen geldbuidel, geen reistas en geen sandalen mee, en groet onderweg niemand. Als jullie een huis binnengaan, zeg dan eerst: "Vrede voor dit huis!" Als er een vredelievend mens woont, zal jullie vrede met hem zijn; zo niet, dan zal die vrede bij je terugkeren. **Blijf in dat huis, en eet en drink wat men je aanbiedt**, want de arbeider is zijn loon waard. Ga niet van het ene huis naar het andere. En als jullie een stad binnengaan en daar welkom zijn, **eet dan wat je wordt voorgezet**, genees de zieken die er zijn en zeg tegen hen: "Het koninkrijk van God heeft jullie bereikt." Maar als jullie een stad binnengaan waar je niet welkom bent, trek dan door de straten en zeg: "Zelfs het stof van uw stad dat aan onze voeten kleeft, vegen we van ons af als aanklacht tegen u; maar bedenk wel: het koninkrijk van God is nabij!" Ik zeg jullie: het lot van Sodom zal op die dag draaglijker zijn dan het lot van die*

stad. Wee Chorazin, wee Betsaida, want als in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd die bij jullie gebeurd zijn, zouden de inwoners van die steden zich allang in een boetekleed hebben gehuld en met stof op hun hoofd tot inkeer gekomen zijn. Wanneer het oordeel komt, zal het lot van Tyrus en Sidon draaglijker zijn dan dat van jullie. En jij, Kafarnaüm, je denkt toch niet dat je tot in de hemel zult worden verheven? In het diepst van het dodenrijk zul je afdalen!

Jezus gaf een aantal tamelijk verrassende instructies—sommige vreemd, sommige erg confronterend. Zijn kritiek op Chorazin, Betsaida en Kafarnaüm lijkt behoorlijk agressief. Waarom? Wat hadden de mensen in deze driehoek van steden verworpen? Twee waren overwegend Joodse steden in Galilea en ééntje was met name heidens, de voormalige vaderstad van Petrus en Andreas aan de overkant van de Jordaan. Het is duidelijk dat Jezus een missie en een boodschap had—je was discipel of je was het niet—maar wat hadden sommigen verworpen, welke ervaring zochten velen, en welke benadering om het geloof te delen stond hij voor?

Hij vervolgde:

Wie naar jullie luistert, luistert naar mij, en wie jullie afwijst, wijst mij af. En wie mij afwijst, wijst hem af die mij gezonden heeft.'

De tweeënzeventig - keerden vol vreugde terug en zeiden: 'Heer, zelfs de demonen onderwerpen zich aan ons bij het horen van uw naam.' Hij zei tegen hen: 'Ik heb Satan als een lichtflits uit de hemel zien vallen! Bedenk wel: ik heb jullie de macht gegeven om slangen en schorpioenen te vertrappen en om de kracht van de vijand te breken, zodat niets jullie kan schaden. Verheug je er echter niet

over dat de geesten zich aan jullie onderwerpen, maar verheug je omdat jullie naam in de hemel opgetekend is.' Op dat moment begon hij vervuld van de heilige Geest te juichen en zei: 'Ik loof u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld. Ja, Vader, zo hebt u het gewild. Alles is mij toevertrouwd door mijn Vader, en niemand dan de Vader weet wie de Zoon is, en wie de Vader is weet alleen de Zoon en iedereen aan wie de Zoon het wil openbaren.'

Jezus richtte zich apart tot de leerlingen en zei tegen hen: 'Gelukkig de ogen die zien wat jullie zien! Want ik zeg jullie dat vele profeten en koningen hebben willen zien wat jullie zien, maar ze kregen het niet te zien, en hebben willen horen wat jullie horen, maar ze kregen het niet te horen' (Lucas 10:1-24).

Zijn training weerspiegelt hoe hij met anderen omging als een belichaming van zijn onderwijs. Hij 'begaf zich onder' de mensen 'als iemand die het beste met hen voorhad'—*hij at hun eten*. Hij toonde hun zijn medeleven, won hun vertrouwen, lenigde hun noden en zei dan, 'Volg mij!'¹ Zijn methode was *ervaringsgericht*—relationeel, liet mensen meedoen, vroeg opoffering en gaf volmacht. Hij legde contact met mensen—betrok hen, schakelend hen in en rustte hen toe om hen vervolgens los te laten om hun eigen ervaringen op te doen.

De neiging bestaat om deze persoonlijk inzet, dit medeleven en deze betrokkenheid uit te besteden aan organisaties. We neigen naar consolideren en centraliseren, waardoor het werk dat Jezus ons heeft gegeven wordt overgelaten aan instituten en de kerk. Het

1. Ellen White, *The Ministry of Healing*, Pacific Press Publishing Association, 1905, blz. 143.

gevolg is dat we het contact met onze gemeenschappen verliezen. We kunnen egocentrisch worden en niet meer verbonden, zelfs onverschillig of koud naar anderen toe—en God.

Je aan anderen verbinden lukt niet via een tussenpersoon of door iemand anders daartoe te machtigen. ‘De zorg voor de zieken en de armen, het delen van het evangelie aan de verlorenen, moet niet overgelaten worden aan commissies of weldadigheidsinstellingen. Het evangelie vereist persoonlijke verantwoordelijkheid, persoonlijke inzet, persoonlijke opoffering.’²

In de volgende hoofdstukken zullen we nader ingaan op Jezus’ instructies aan de 72. We bestuderen zijn benadering *van het eten van hun eten* om het geloof te delen en worden geconfronteerd met de omgekeerde aard van zijn wereldbeeld en koninkrijk. Hij benadrukte ten eerste—

- Het gaat om anderen—niet om ons (zie blz. 18).
- Open je ogen: Velen zijn op zoek (zie blz. 25).

We zullen daarna in zes praktische hoofdstukken Jezus’ benadering bestuderen voor multi- en niet-religieuze gemeenschappen:

- Sjouw niet met je eigen spul: geniet van hun gastvrijheid (zie blz. 32).
- Vredelievende mensen vinden (zie blz. 39).
- Stap 1: Eet hun eten, luister naar hun verhaal (zie blz. 47).
- Stap 2: Genees hen. Je weet hoe dat gaat (zie blz. 53).
- Stap 3: Zeg hun, God is nu dichtbij jou (zie blz. 60).
- Ervaar de zegen van een bijbelgerichte gemeenschap (zie blz. 68).

² *ibid.*

Uiteindelijk zullen we afsluiten met enkele opmerkingen over hoe de kerk eruit zou kunnen zien voor hen wier eten wij eten—onze multi- en niet-religieuze vrienden en met een appendix, 'De godsdiensten van anderen begrijpen' (zie blz. 89).

TOEPASSING

1. Onderzoek met vrienden of familie Lucas 10:1–24 volgens het proces van *Ontdekkend Bijbellezen*:

- Lees het verhaal twee keer.
- Laat dan iemand het verhaal met zijn/haar eigen woorden vertellen.
- Bespreek Jezus' onderwijs aan de hand van de volgende vijf vragen:
 1. Wat is nieuw?
 2. Wat verrast ons?
 3. Wat begrijpen we niet?
 4. Wat zullen we toepassen of gehoorzamen?
 5. Wat zullen we deze week met iemand anders delen—en met wie?

2. Welke nieuwe paradigma's en mogelijkheden over het delen van je geloof zijn zich in jouw denken aan het vormen?

HOOFDSTUK 2

HET GAAT OM ANDEREN—NIET OM ONS!

Dit is een heel belangrijk startpunt. Het leven draait niet alleen maar om ons. Dat geldt ook voor het delen van ons geloof. De tegen de cultuur ingaande waarden van Gods koninkrijk worden samengevat in de idee van opoffering voor anderen. Sommige theologen noemen het *kruisvormigheid*—onze bereidheid om ons op te offeren (of gekruisigd te worden) voor anderen.

Het aanvaarden van de volgende vijf moeilijke waarheden—dat (1) het leven moeilijk is; (2) het niet alleen maar om mij gaat; (3) anderen belangrijker zijn; (4) ik de touwtjes niet in handen heb en (5) mijn leven eindig is—maakt ons vrij voor zo'n opoffering en voor het dienen van anderen.¹

Het geloof delen gaat om anderen, niet om ons. Bij het toerusten van de 72 modelleerde Jezus een aantal belangrijk zendingsprincipes:

1. Aangepast van Charles Pope, Five Hard Truths That Will Set You Free, *Community in Mission*, <<http://blog.adw.org/2009/11/five-hard-truths-that-will-set-you-free/>>, 4 november 2009.

- Hij vormde teams—dit is geen individualistische, egocentrische onderneming.
- Hij stuurde hen naar anderen—om uit hun comfort zone te komen.
- Hij zei hen te gaan naar waar hij heenging.
- Hij spoorde hen aan hun ogen te openen—want er zijn veel meer mensen spiritueel dan wij vermoeden.

Het is een relationele reis

Mark vertelde me dat zijn vriend Brett (de namen zijn veranderd) in Jezus begon te geloven, en vroeg of ik mee wilde voor een bezoekje. Hij haalde me op met zijn auto, met 2 andere vrienden—ook van de millenniumgeneratie, die in Jezus geloofden. We gingen naar Brett's huis. Toen we daar aankwamen, zaten er al 8 anderen in de kamer pizza te eten—5 gelovige vrienden om met Brett hun geloof te delen en hem te bemoedigen bij zijn keus om Jezus te volgen, en 3 niet- of andersgelovigen die kwamen kijken waar het allemaal over ging.

In relationele stromen vinden mensen hun identiteit, zingeving en familie. Hier nemen zij hun besluiten. Daarbij komt dat in multireligieuze gemeenschappen de relaties in het grotere familieverband hoog worden gehouden. Of het nu om moslims, boeddhisten, sikhs, hindoestanen of anderen gaat—ze hebben duidelijk omschreven omgangsvormen voor respect en relaties. Geloofs- of levenskeuzes worden altijd in gemeenschappelijkheid gemaakt.

Jezus bevestigde het belang van relationele teams. Binnen de westerse cultuur herkennen we het belang van teams als het gaat om bemoediging, veiligheid en bescherming van de reputatie van het team als ook van onze vrienden, collega's en bekenden. Maar binnen multireligieuze culturen zijn teams vanzelfsprekend.

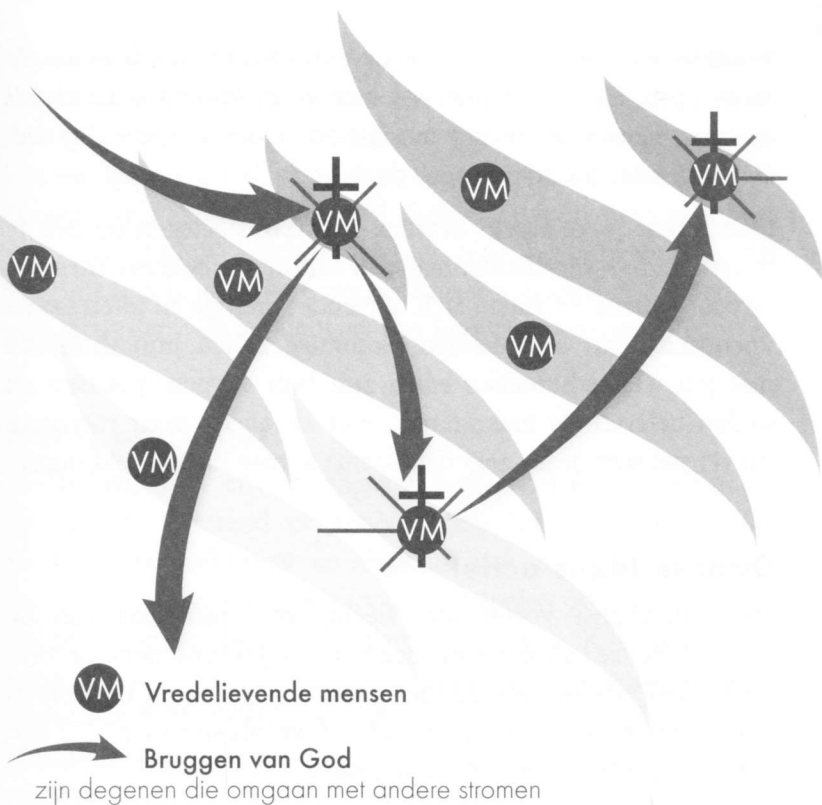
Families en relationele stromen zoeken elkaar op. Zo wordt het leven geleefd, en het is niet verrassend dat Jezus de nadruk heeft gelegd op het ‘twee aan twee’ gaan (Lucas 10:1).

Kort voor het toerusten van de 72 had Jezus over zijn kerk gesproken (*ekklesia*)—zijn samenkomst van discipelen en het belang van ‘twee of drie’ in zijn denken. In die context zei hij, ‘Want waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden’ (Matteüs 18:20; zie ook 16:12-21). Zijn discipelen vertegenwoordigen de drie-enige gemeenschap van God, de drie personen in volmaakte gemeenschap of eenheid. Als teams van families of vrienden nemen we de aanwezigheid van de levende Schepper mee naar degenen met wie we tijd doorbrengen. Dat geeft een geweldige betekenis aan de gedachte van een gezamenlijk getuigenis. Het gaat echt niet om ons—of mij!

Het gaat om anderen

We lezen vervolgens dat Jezus de teams vooruit stuurde ‘naar iedere stad en plaats waar hij van plan was heen te gaan’ (Lucas 10:1). Enkele van deze gemeenschappen waren dichtbij, andere ver weg. En toen hij na zijn dood en opstanding de *grote opdracht* gaf, daagde hij zijn volgelingen als volgt uit: ‘Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen’ (Matteüs 28:19). Matteüs gebruikte de uitdrukking *ta ethne*, erop wijzend dat Jezus alle etniciteiten of relationele stromen in gedachten had: ‘de mensen op aarde, uit alle landen en volken, van elke stam en taal’ (Openbaring 14:6).

In het volgende diagram worden deze relationele stromen uitgebeeld door grijze banden, de VM beeldt in elk van deze banden een sleutelfiguur uit—degenen die Jezus *vredelievende mensen* noemde (Lucas 10:6). Deze zijn zo belangrijk, dat we

hoofdstuk 5 volledig wijden aan hun rol. In aanvulling op het contact leggen met relationele stromen, daagt Jezus de discipelen uit om uit hun eigen vertrouwde, comfortabele omgeving te stappen om *bruggen*² te zijn naar de relationele stromen van anderen (uitgebeeld door de pijlen)..

Denk eens aan de fantastische kansen in onze multi- en niet-religieuze gemeenschappen. Als je de levens van je burens, collega's of medestudenten binnentreedt, zul je een rijkdom aan uiteenlopende culturen, religies, tradities, muziek, levensstijlen,

2. Zie Donald A. McGavran, *The Bridges of God*, Friendship Press, 1981.

keukens en feesten die hun wereld kleuren ontdekken. Ze staan open. Zij willen met ons in contact komen om zichzelf in hun nieuwe omgeving te settelen. Door migratie ligt het 10/40-venster nu bij ons voor de deur.

Ooit moest je veel geld betalen om naar afgelegen oorden te reizen om zo'n verscheidenheid aan culturen te beleven, nu staan ze voor je deur. Er zullen zich blijvende, prettige en interessante vriendschappen ontwikkelen. Sommige zullen hun thuisland met jou willen bezoeken en je zult hun dorpen, plaatsen en steden beleven als ingezetenen, niet als alleen maar toeristen. En vergeet niet: Jezus zegt dat hij met je mee hun wereld ingaat.

Daar is Jezus actief

Hun godsdienst vormt niet slechts een onderdeel van de multireligieuze culturen van onze burens, hij is synoniem aan hen. En hoewel vele mensen zonder godsdienst zich niet herkennen in een religie, beschouwen zij zichzelf wel als spiritueel. Dit kan ook gelden voor atheïsten en agnosten.

God heeft in de harten van mensen een besef van de eeuwigheid geplant. Wanneer zij hartenpijn of vreugde ervaren is er dat verlangen naar iets beters—de hemel, het paradijs en de eeuwigheid—maar de meesten weten niet wat dat dan zou zijn, noch de weg of deur ernaartoe.

Is het mogelijk dat alleen al de aanwezigheid van enige religiositeit wijst op de aanwezigheid van de levende scheppende God? Zou een culturele- of neo-spiritualiteit kunnen wijzen op de werking van de heilige Geest? Vertegenwoordigt het verlangen naar rechtvaardigheid en eerlijkheid van de degenen die geen godsdienst hebben Gods hart? Zouden religieuze spanningen—zelfs agressief verzet tegen een verdere christelijke invloed in

onze postchristelijke maatschappij—erop kunnen wijzen dat er achter de schermen verborgen geestelijke krachten actief zijn? Zou zo'n toenemende vijandigheid ook kunnen wijzen op een intense bedrijvigheid van Vader, Zoon en Heilige Geest om de harten van mensen te winnen? Zouden, terwijl postchristenen het christendom beschouwen als een mislukte religie van voorbije tijden, zij in feite opener kunnen staan voor het kennen van Jezus dan vele aanhangers van kerkgenootschappen?

Het is oogsttijd!

Hoewel wij multi- en niet-religieuze gemeenschappen beoordelen als anders, afwerend of gesloten, zag Jezus hun geestelijke interesse. Hij gebruikte de metafoor van de witte oogst voor het eerst toen hij een groep joodse discipelen over de cultureel-religieuze grens heen naar Samaria leidde. 'Kijk eens goed rond en let eens op de velden; ze staan wit, rijp voor de oogst' (Johannes 4:35, GNB), zei Jezus tegen zijn mannelijke joodse discipelen die de Samaritanen verachtten als onreine, halfbloed varkens.

Hij vraagt ons dringend onze ogen te openen. Om anders naar anderen te kijken. Religie is voor velen het leven zelf. Het is cultuur, familie, traditie—het is waar mensen het leven beleven en beslissingen nemen. Multi- en niet-religieuze mensen zijn spiritueel. De Westerse maatschappij en Westerse christenen zijn meestal blind voor deze realiteit. We hebben het leven in hokjes opgedeeld en staan misschien niet stil bij de alomtegenwoordige aard van religie in onze multiculturele samenleving noch bij de spiritualiteit van de postmoderne postchristenen.

Maar Jezus ziet deze realiteit wel. Hij ziet dat er veel meer mensen neigen naar spiritualiteit dan wij ons kunnen voorstellen. Het is daarom tijd voor een radicale verandering van ons bidden. In

plaats van, 'Heer, wees met *ons* als wij gaan. Zegen *ons*, en help *ons* de juiste woorden te zeggen!' geeft Jezus ons een nieuwe draai of focus voor ons gebed: 'De oogst is groot, maar arbeiders zijn er weinig; vraag dus de eigenaar van de oogst of hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen' (Lucas 10:2).

Zelfs in gebed gaat het om anderen

We moeten er voor bidden dat er meer mensen opstaan om hun geloof te delen: 'God, zend alstublieft anderen, want wij kunnen niet aan de interesse voldoen in onze multi- en niet-religieuze gemeenschappen!'

Het gaat absoluut om anderen—niet om ons!

TOEPASSING

1. Hoe zou een leven van opoffering voor anderen jouw leven kunnen veranderen—en jouw relatie met multi- en niet-religieuze mensen in jouw verschillende gemeenschappen?
2. Wat zouden aanwijzingen kunnen zijn dat jou multi- of niet-religieuze vrienden, burens of collega's op zoek zijn naar betekenis—misschien zelfs naar God?
3. Lees opnieuw het gedeelte: *Daar is Jezus actief*—en bespreek met vrienden de vragen in de tweede alinea.